

**ЗАВДАННЯ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ДИДАКТИКА

(за вимогами кредитно-модульної системи)
ОКР-БАКАЛАВР

Завдання для самостійної роботи студентів

1. Завдання для закріплення теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу

1. Підберіть бібліографію до теми: Предмет і завдання дидактики..
2. Занотуйте міркування видатних педагогів щодо завдань дидактики, суті навчання та його структурні компоненти.
3. Підберіть бібліографію до теми: Закономірності, принципи і правила навчання.
4. Занотуйте міркування видатних педагогів про закони, закономірності організації навчального процесу.
5. Занотуйте міркування видатних педагогів про методи навчання та підходи до класифікацій.
6. Підберіть бібліографію до теми: Види навчання. Підходи до організації навчального процесу.
7. Занотуйте міркування теоретиків та практиків педагогіки про підходи до класифікацій різних видів навчання.
8. Проаналізуйте навчальні програми для початкової школи.
9. Підберіть бібліографію до теми: Форми організації навчального процесу учнів молодшого шкільного віку.
10. Занотуйте міркування видатних педагогів про форми організації навчального процесу та підходи до класифікацій.
11. Із журналів „Початкова школа”, „Відкритий урок”, „Все для вчителя” та ін. випишіть конспекти нестандартних уроків.
12. Складіть опорні схеми до теми: Вимоги до сучасного уроку. Типи і структура уроку. Нестандартні уроки в початковій школі.
13. Підберіть бібліографію до теми: Особливості організації навчального процесу в малокомплектній школі.
14. Ознайомтеся із Державним стандартом початкової загальної освіти
15. Складіть опорні схеми до теми: Мотивація навчальної діяльності учнів початкових класів.
16. Складіть словник теми: Диференціація та індивідуалізація навчання в школі.
17. Занотуйте міркування сучасних педагогів-дидактів (Бондаря В.І., Конаржевського Ю.А.) про підходи до проведення аналізів уроку в початковій школі
18. Складіть опорні схеми до теми: Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності учнів.
19. Опрацюйте психолого-педагогічну літературу з проблем обдарованості.
20. Опрацюйте „Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів”

2. Завдання для виступів на практичних та лабораторних заняттях; завдання частково-пошукового та творчого рівня.

2.1. Завдання для самостійного пошуку

1. Користуючись педагогічною літературою, доведіть положення про те, що дидактика – теоретична і нормативно-прикладна наука.
2. Розкрийте суть та охарактеризуйте основні функції дидактики: теоретичну і практичну.
3. Обґрунтуйте взаємозв'язки між компонентами дидактичної теорії.
4. Ознайомтесь та проаналізуйте традиційні дидактичні системи (Я.-А.Коменський, Й.-Г.Песталоцці, Й.-Ф.Герbart та ін.).
5. Які чинники сприяють розвитку дидактики як науки?
6. Визначте співвідношення понять “закономірність”, “закон”, “дидактичний принцип”, “правило навчання” у різних підручниках з педагогіки.
7. Охарактеризуйте основні правила реалізації дидактичних принципів.
8. У державній національній програмі “Освіта” (Україна ХХІст.) сформульовані найважливіші принципи реформи всієї системи освіти. Проаналізуйте їх сутність.
9. Опрацюйте працю В.Сухомлинського “Сто порад учителям” з позиції реалізації основних принципів навчання.
10. Проаналізуйте шкільний підручник із будь-якого предмету з погляду реалізації в ньому певних принципів навчання: систематичності та послідовності, наочності, науковості, зв'язку навчання з життям.
11. Проаналізуйте визначення понять: “принцип”, “закономірність”, “навчання”, “правила” подані в різних навчальних посібниках з педагогіки. Виберіть ті, які, на Вашу думку, найбільш повно відображають суть цих понять. Обґрунтуйте свою точку зору.
12. Підберіть цікаві правила щодо застосування принципів навчання.
13. Обґрунтуйте різні підходи вчителя до реалізації певних принципів навчання у початковій школі.
14. Проаналізуйте шкільні підручники, з погляду дотримання в них певних принципів навчання.
15. Які принципи навчання ілюструють наведені висловлювання: “Завдання педагогіки – зробити науку до того зрозумілою і засвоюваною, щоб змусити її говорити простою, звичайною мовою” О.Герцен “Знання без виховання – це меч у руках божевільного” Д.Менделєєв.
16. Запропонуйте поєднання найбільш ефективних методів навчання для формування в учнів теоретичних знань. Охарактеризуйте їх.
17. Пригадайте та запишіть 2-3 фрагменти уроків зі свого шкільного життя, на яких були використані певні методи навчання, та проаналізуйте з позиції доцільності їх поєднання.
18. Визначте переваги і вади класифікації методів навчання за джерелом

- знань. Обґрунтуйте свою думку.
19. Визначте переваги і вади класифікації методів навчання за рівнем пізнавальної діяльності учнів.
 20. Опрацюйте працю В.Сухомлинського “Павлиська середня школа” (Розумове виховання і питання методики навчання) та випишіть рекомендації щодо використання методів навчання у педагогічній практиці.
 21. Ознайомтесь зі змістом Державної національної програми “Освіта” і випишіть завдання удосконалення навчального процесу.
 22. На основі самостійно опрацьованої літератури, охарактеризуйте основні взаємозв’язки компонентів процесу навчання.
 23. Користуючись підручниками і посібниками з педагогіки доведіть, що процес навчання є системою.
 24. Обґрунтуйте положення про те, що процес навчання є процесом триєдиним.
 25. Випишіть важливі міркування з педагогічних праць Я.-А.Коменського, К.Д.Ушинського, В.О.Сухомлинського, які стосуються сутності навчання.
 26. Охарактеризуйте основні шляхи гуманізації змісту освіти в сучасній загальноосвітній школі.
 27. Опрацювавши нормативно-правові документи, розкрийте шляхи вдосконалення змісту освіти відповідно до Закону України “Про освіту” та Державної національної програми “Освіта” (Україна XXI ст.).
 28. Опрацюйте різні теорії формування змісту освіти, порівняйте їх сильні і слабкі сторони.
 29. Проаналізуйте навчальну програму з будь-якого предмета початкової школи щодо реалізації змісту освіти.
 30. Дайте характеристику базового навчального плану середньої загальноосвітньої школи України. Проаналізуйте критерії відбору основ наук, що вивчаються в середній школі.
 31. Проаналізуйте різні трактування понять: зміст освіти, навчальний план, навчальна програма, концепція подані в різних навчальних посібниках з педагогіки. Виберіть ті, які, на Вашу думку, найбільш повно відображають суть цих понять. Обґрунтуйте свою точку зору.
 32. Проаналізуйте шкільні підручники, з погляду дотримання в них певних вимог Державного стандарту початкової загальної освіти.
 33. Опишіть основні історичні періоди реформування освіти України ХХ – початку ХХІст.
 34. Які сучасні принципи розроблення змісту освіти, висвітлені в ст..6 Закону України “Про освіту”?
 35. Опрацюйте зміст Державної національної програми “Освіта” (Україна ХХІ ст..) з погляду реформування змісту освіти в Україні.
 36. Користуючись педагогічною літературою, охарактеризуйте основні форми організації навчання, що мали місце в історії розвитку школи.

37. На основі порівняльного аналізу, обґрунтуйте переваги і вади уроку як основної форми організації навчання в сучасній школі.
38. Опрацюйте праці відомих педагогів, що вивчали проблему “форми організації навчального процесу”. Класифікуйте їх.
39. Користуючись 5-ти томним виданням творів В.О.Сухомлинського, випишіть думки автора про роль і місце уроку в освіті і вихованні учнів.
40. Зверніться до книги Я.А.Коменського “Велика дидактика” і віднайдіть рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу на уроці; проаналізуйте, які з них заслуговують на увагу і в сучасній школі.
41. За допомогою імітаційного моделювання програйте і проаналізуйте уроки подані в книгах: а) Савченко О.Я. Урок в початкових класах. – К.: Освіта., 1993. – С.74-75, 84-86; б) Амонашвілі Ш.О. “Здоровствуйте, дети”. – М., 1988. – С. 20 -25, 29-34.
42. Підберіть проблемні запитання до тексту з "Букварика".
43. За допомогою ситуативного моделювання підготуйте (програйте) ситуацію з уроку, де подача нового матеріалу здійснюється за допомогою пояснювально-ілюстративного, проблемного, програмового навчання.
44. Пригадайте та занотуйте фрагменти уроків учителів своєї школи, в яких яскраво проглядалися б елементи педагогічної майстерності. Проаналізуйте ці фрагменти з позиції відображення мети (типу) уроку.
45. Користуючись педагогічною літературою, охарактеризуйте зв'язки між дидактичною метою уроку, його типом і основними ланками процесу навчання.
46. Користуючись педагогічною літературою, охарактеризуйте зовнішні (організаційні) умови навчально-виховного процесу в малокомплектній школі.
47. Дайте характеристику внутрішніх (психолого-дидактичних) умов організації навчально-виховного процесу в малокомплектній школі.
48. Складіть типовий варіант планування уроку для комплексу з двох класів.
49. Подайте типовий варіант структури уроку з етапом, спільним для трьох класів комплексу.
50. Сформулюйте рекомендації для молодого вчителя початкових класів щодо здійснення ефективного навчально-виховного процесу в малокомплектній школі.
51. Випишіть із педагогічної літератури основні способи мотивації учіння учнів молодшого шкільного віку, середнього і старшого. Охарактеризуйте та порівняйте їх .
52. На основі власного спостереження (досвіду), встановіть основні причини слабкої мотивації учіння сучасного школяра.
53. З'ясуйте, чому питання розвитку здібностей, творчості, мотиваційної сфери учнів у процесі навчання меншою мірою знаходили відображення в дидактичній теорії, ніж питання розробки змісту і

методів навчання.

- 54.Опрацюйте статтю Зязюна І.А. “Мотивація і мотиви людської поведінки”. Законспектуйте основні положення праці.
- 55.Опрацювавши відповідні джерела, охарактеризуйте умови для формування повноцінної мотивації учіння молодших школярів.
- 56.Підберіть кілька прикладів диференційованих завдань для усунення труднощів у формуванні навички писання для учнів першого класу.
- 57.Опрацювавши відповідні джерела, обґрунтуйте своє ставлення до розподілу учнів відповідно до рівня готовності їх до навчальної діяльності (клас прискороного навчання; клас підвищеної індивідуалізації; клас вікової норми)
- 58.Складіть бібліографічну довідку теми: Індивідуалізація навчання і виховання.
- 59.Випишіть висловлювання видатних педагогів щодо диференціації та індивідуалізації навчання.
- 60.Користуючись педагогічною літературою, розкрийте поняття “групова диференціація”.
- 61.Розробіть систему завдань з математики до визначеної вами теми для самостійної роботи учнів на уроці.
- 62.Дайте характеристику самостійної діяльності учнів у процесі виконання ними різноманітних видів самостійних робіт.
- 63.Проаналізуйте з різних посібників типи і види самостійних робіт, вкажіть основи їх класифікації.
- 64.Визначте сутність самостійної роботи як педагогічної категорії і охарактеризуйте її основні ознаки.
- 65.Окресліть характерні особливості роботи із книгою учнями молодших класів з позиції їх самостійної роботи.
- 66.Охарактеризуйте основні вимоги до перевірки та оцінки успішності учнів молодших класів. В чому виявляється специфіка?
- 67.Проаналізуйте методологічні засади критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. В якій мірі новий підхід до оцінювання навчальних досягнень учнів сприятиме подоланню неуспішності учнів?
- 68.Складіть порівняльну таблицю основних видів контролю та їх дидактичних функцій.
- 69.Проаналізуйте особливості 12-бальної шкали оцінювання успішності учнів.
- 70.Користуючись відповідною літературою, доведіть залежність вибору методів перевірки від мети оцінювання успіхів учнів.
- 71.Зробіть таблицю-схему класифікації методів навчання: 1) За джерелом знань; 2) За характером (рівнем) пізнавальної діяльності.
- 72.Запропонуйте поєднання найбільш ефективних методів навчання для формування в учнів теоретичних знань, охарактеризуйте їх.
- 73.Яке із запропонованих понять (засіб, система засобів чи спосіб) найбільш точно відображає суть поняття “метод навчання”?

74. Знайдіть у тексті та порівняйте визначення сутності методу навчання. Запам'ятайте одне з них.
75. Опрацюйте тему: Інтерактивні методи навчання
76. Підберіть з методичної літератури (або складіть самостійно) фрагменти уроку із використанням одного з методів: а) словесної групи; б) наочної групи; в) практичної групи.
77. Систематизуйте матеріал теми “Методи організації навчально-пізнавальної діяльності”.
78. Обґрунтуйте поєднання найбільш ефективних методів навчання для розвитку в учнів: а) абстрактного мислення; б) словесно-логічного мислення.
79. Складіть таблицю теми “Методи організації навчально-пізнавальної діяльності”
80. Підберіть методи, які доцільно використовувати на уроці формування вмінь і навичок.
81. Проаналізуйте і порівняйте шкільні підручники (за фахом) для різних категорій учнів.
82. На основі аналізу змісту навчального матеріалу підручника зробіть аналіз: а) методологічні основи вивчення теми; б) дидактичні цілі його вивчення; місце теми в системі курсу; г) можливі пізнавальні утруднення для учнів; способи дидактичної обробки матеріалу.
83. Сформулюйте теоретичне ядро будь-якої теми (з фаху) і наповніть його необхідними матеріалами (фактами, ознаками, прикладами, вправами).
84. Змодельуйте фрагмент уроку, користуючись підручником для початкової школи. Продемонструйте його.
85. Складіть план підготовки вчителя до уроку
86. Уважно опрацюйте рекомендовану літературу про урок як основну форму навчальної роботи. Складіть картотеку.
87. Сформулюйте загальні ознаки уроку
88. Чому при перевірці виконання домашнього завдання треба уникати запитань, які передбачають цілком точне відтворення учнями того, що викладав учитель, чи того, що зафіксовано в підручнику? Наведіть приклади трансформації таких контрольних запитань
89. Вільний час учня народжується на уроці (В. Сухомлинський). Запропонуйте шляхи вирішення актуальної педагогічної проблеми.
90. Якщо керуватися принципами диференціації, індивідуалізації навчання, то якими способами їх можливо реалізувати під час уроку?
91. Відвідайте (або пригадайте) кілька уроків у школі. Перед відвіданням уроків та їх аналізом вивчіть програму, підручник, познайомтесь з позаурочними планами вчителя.
92. Підготуйте зошит для аналізу уроків, в якому рекомендується запланувати загальні відомості про урок: дата, школа, клас, прізвище, ім'я по-батькові вчителя, предмет, кількість учнів за списком, кількість присутніх тощо.
93. Розробіть схему психолого-педагогічного аналізу уроку.

94. Розробіть фрагмент уроку будь-якого типу.
95. Проаналізуйте план-конспект уроку (за фахом), підготовлений студентом-випускником під час педагогічної практики.
96. Проаналізуйте будь-який урок щодо основних ланок процесу засвоєння знань.
97. Проаналізуйте досвід роботи будь-якого вчителя з питань контролю й оцінки результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.
98. Випишіть та проаналізуйте із педагогічної літератури різні тлумачення термінів “контроль”, “оцінювання”, “облік”. Порівняйте, знайдіть спільне і відмінне
99. Які методи контролю знань, навичок і вмінь найбільш поширені серед педагогів-практиків. Чому?
100. Охарактеризуйте етапи усного опитування.
101. Підберіть педагогічні ситуації до теми Контроль та оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.

2.2. Питання для роздумів

1. Які елементи дидактичних систем минулого збереглися в сучасній українській школі?
2. Що забезпечує розвиток дидактичної теорії на сучасному етапі?
3. Що спільного і відмінного між дидактикою і предметними методиками?
4. Чому існує різна кількість принципів навчання? Обґрунтуйте Ваші судження.
5. Яке практичне значення має уявлення вчителя про принципи навчання як дидактичну систему?
6. Яким чином Ви зможете реалізувати пораду В. Сухомлинського про те, що наочність – стежина пізнання і світло, яке осяває цю стежину?
7. Чому правильне застосування дидактичних принципів несумісне з будь-яким формалізмом і догматизмом в роботі?
8. Як реалізується у навчанні єдність теорії і практики?
9. Як співвідносяться доступність навчання й індивідуальний підхід до учнів?
10. Чому неможливо знайти універсальний метод навчання, який можна було б використовувати в різних умовах і ситуаціях?
11. Чому в навчальних програмах і підручниках немає конкретних рекомендацій про те, які саме методи навчання необхідно використовувати?
12. Які основні фактори покладено в основу класифікації методів навчання? Розкрийте сутність найбільш обґрунтованих.
13. Охарактеризуйте основні види навчання. Поміркуйте та розкрийте їх особливості.
14. Які способи доцільно використовувати для стимулювання учнів до активної навчальної діяльності?
15. Керівна роль у процесі навчання належить учителю. Чи можливо за такого підходу забезпечити самостійну пізнавальну активність учнів?
16. Поміркуйте, які об'єктивні і суб'єктивні фактори впливають на зміст шкільної освіти? Яким чином забезпечується єдність і взаємозв'язок загальної, політехнічної і професійної освіти в школі і ПТУ? Обґрунтуйте свою думку.
17. Які завдання постають перед учителем при здійсненні аналізу навчального матеріалу підручника?
18. Поміркуйте над питанням: чи може бути успішною освіта без самоосвіти?
19. Які принципи навчання ілюструють наведені висловлювання: *Порожня голова не думає* – П.Блонський; *Уміння складають ознаки таланту* – І.Кант. Доберіть ще кілька, які б відображали вищенаведені принципи навчання.
20. У якому напрямку, на Вашу думку, слід продовжити роботу з

- удосконалення змісту шкільної освіти?
21. Які фактори впливають на вибір організаційних форм навчання. Обґрунтуйте свою думку.
 22. Поміркуйте: у чому полягає комплексність підготовки вчителя до уроку? Викладіть свої міркування.
 23. Чим, на Вашу думку, зумовлено використання в сучасній школі спеціальних (додаткових) форм організації навчання? Обґрунтуйте своє судження.
 24. Які форми нетрадиційних уроків вам відомі? Чи доводилося вам спостерігати їх на практиці, як ви до них ставитесь?
 25. Поміркуйте, які чинники характеризують ефективний урок?
 26. Які, з точки зору працездатності учнів, найважчі дні тижня, найважчі хвилини уроку? Обґрунтуйте Вашу думку.
 27. Поміркуйте, якими причинами обумовлюється складність роботи в малокомплектних школах?
 28. Які підходи можливі при складанні розкладу занять у малокомплектній школі?
 29. Які труднощі повинен подолати вчитель у процесі організації навчання учнів у класах-комплектах? Викладіть свої міркування з приводу подолання цих труднощів.
 30. Що, на Вашу думку, означає *“профілактика помилок”*? Чи можна запобігти появі втрати інтересу учнів початкових класів до навчання?
 31. Які дидактичні засоби стимулювання інтересу до навчання, на Вашу думку, є найефективнішими? Чому?
 32. Яке з джерел мотивації навчання Ви вважаєте сьогодні головним? Обґрунтуйте Вашу думку.
 33. У чому слушність думки: *“одноразове, епізодичне використання диференційованих завдань не дасть істотних змін у знаннях і розвитку дітей”*? Поясніть свої міркування.
 34. Поміркуйте, у чому суть: а) індивідуалізації, б) диференціації навчання? Назвіть спільні і відмінні риси.
 35. Чи профільне навчання в школі виконуватиме роль диференціації навчання? Обґрунтуйте вашу думку.
 36. Які чинники зумовлюють тривалість самостійної роботи в початкових класах? Обґрунтуйте їх значення.
 37. Які методи роботи найчастіше використовуються при організації самостійної роботи учнів?
 38. Поміркуйте, якими вміннями повинен володіти молодший школяр, щоб працювати самостійно?
 39. Охарактеризуйте особливості тестової методики контролю знань? В чому, на Вашу думку, її ефективність?
 40. Як впливає на надійність оцінки оцінювання за 12-бальною шкалою?
 41. Якими принципами слід керуватися при оцінюванні результатів діяльності учнів? Обґрунтуйте вашу позицію.
 42. Чому неможливо знайти універсальний метод навчання, який можна

- було б використовувати в різних умовах і ситуаціях?
43. Від чого залежать вибір і поєднання методів навчання? Обґрунтуйте відповідь на прикладах формування граматичних або математичних понять.
 44. Поміркуйте: ускладнює чи полегшує шлях до педагогічної майстерності вчителя те, що в дидактиці стає дедалі більше методів навчання?
 45. Чому не існує єдиної класифікації методів навчання?
 46. Від яких умов залежить ефективність використання методу демонстрування?
 47. Які найважливіші фактори визначають ефективність методу роботи з книгою?
 48. Часто старшокласники, готуючись до занять, майже не звертаються до шкільного підручника. Чому?
 49. Що необхідно зробити вчителю, щоб сучасний учень відчував потребу у роботі з підручником?
 50. Поміркуйте, які вади підручника часто змушений компенсувати вчитель?
 51. При перевірці виконання домашніх завдань, часто виникає така ситуація: як тільки учень починає відповідати, всі інші учні займаються своїми справами, у будь-якому випадку, над відповіддю думає тільки той, хто очікує наступного виклику. Ваші дії?
 52. Яка типологія уроків, на Ваш погляд, є найоптимальнішою?
 53. Як Ви розумієте слова Я.-А.Коменського “Усіма можливими способами потрібно пробуджувати в дітей палке прагнення до знань і до навчання...”. Напишіть роздум на тему.
 54. Як досягнути того, щоб під час проведення уроків учні були уважними?
 55. Як уникнути того, щоб повторення змісту навчального матеріалу стало «мачухою» учіння? (за В. Сухомлинським)
 56. В яких класах недоцільно часто використовувати типи уроків, які мають лише одну дидактичну мету?
 57. Назвіть етап уроку, який передбачає фіксацію досягнення цілей, визначення ступеня активності всіх учнів класу і кожного зокрема, аналіз й оцінку їх діяльності, визначення перспектив учіння. Обґрунтуйте свою думку.
 58. На яких етапах уроку необхідно здійснювати мотивацію навчальної діяльності учнів?
 59. Визначте завдання, що вирішуються на початку уроку.
 60. Що визначає основні вимоги до оцінки знань?
 61. Яких правил необхідно дотримуватися під час створення діагностичних тестів?
 62. Чим зумовлені зміни у підходах до оцінювання навчальних досягнень учнів?

2.3. Теми рефератів, співдоповідей та повідомлень

1. Завдання дидактики на сучасному етапі розвитку освіти.
2. Основні дидактичні концепції в історії розвитку дидактики
3. Характеристика принципів навчання у сучасній дидактиці.
4. Історичні аспекти виникнення дидактичних принципів.
5. Навчання і розвиток у гуманістичній дидактиці.
6. Історичні аспекти виникнення дидактичних принципів.
7. Основні підходи до класифікації методів навчання у сучасній дидактиці.
8. Практичні методи навчання: мета та специфіка використання.
9. Компоненти змісту освіти.
10. Стратегія розвитку варіативної освіти в Україні.
11. Основні шляхи формування в учнів початкових класів інтересу до знань.
12. Функції процесу навчання та їх роль у формуванні всебічно розвинутої особистості.
13. Сутність завдання змісту освіти у початковій школі
14. Компетенція: суть, структура основні види.
15. Історичні аспекти виникнення форм організації навчання у початковій школі.
16. Особливості підготовки та проведення відкритого уроку.
17. Інноваційні підходи до проведення уроку в початковій школі.
18. Багатоваріантність структури уроків
19. Дидактичні особливості інтегрованих уроків
20. Вплив нестандартних уроків на розвиток молодших школярів.
21. Умови ефективності навчально-виховного процесу в малокомплектній школі.
22. Типи та структура уроків у малокомплектній школі.
23. Сучасна малокомплектна школа: реалії та проблеми.
24. Роль діяльності вчителя в стимулюванні навчання учнів початкових класів.
25. Стимулююче середовище – як основа розвитку мотивації учіння молодших школярів.
26. Профільне навчання в Україні.
27. Індивідуальне навчання в системі загальної середньої освіти
28. Види самостійних завдань на уроках читання в початкових класах.
29. Організація самостійної навчальної роботи молодших школярів на уроках математики.
30. Групові форми самостійної роботи.
31. Види домашніх завдань і способи їх перевірки
32. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів у першому і другому класі.
33. Суть та мета контролю знань.
34. Тести як форма контролю знань.

35. Проблема вибору методів навчання вчителем.
36. Метод самостійної роботи з книгою.
37. Історія розвитку форм навчання.
38. Визначення цілей уроків у їх системі.
39. Добір змісту й методичного забезпечення уроку.
40. Багатоваріантність структури уроків.

3. Самостійне опрацювання тем

Тема 1: Принципи та закономірності навчання.

1. “Закон” та “закономірність” як філософські категорії.
2. Співвідношення понять “закон” і “закономірність” у педагогіці.
3. Особливості категорій: “принципи навчання”, “дидактичні принципи” та “принципи дидактики”.
4. Зв’язок між законами, закономірностями навчання та дидактичними принципами.

Завдання

1. Поясніть виявлення й застосування законів і закономірностей в педагогіці.
2. Розкрийте взаємозв’язок між принципами навчання
3. Обґрунтуйте сутність і розкрийте шляхи реалізації принципів, що відбивають вимоги до змісту навчання: а) науковість, б) системність, послідовність, доступність в) зв’язки навчання з життям?
4. Опрацюйте правила навчання.

Література

1. Бондар В.І. Дидактика. Київ: Либідь, 2005. С.97-120.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-е, перероб., доп. Київ: Академвидав, 2007. – С.374-405.
3. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навч. посіб. 5-е вид., доп. і перероб. Київ, 2007. С.299-338.
4. Зайченко І.В. Педагогіка. Навч. посіб. для студентів вищ. пед. навч. закладів, 2-е вид. Київ, Освіта України; КНТ, 2008. С.207-235.
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручн. Київ: Грамота, 2012. 504 с С.256-318.
6. Настільна книга педагога. Посіб. / Упорядники: Андрєєва В.М., Григораш В.В. Харків: Вид. група “Основа”, 2006. С.103-201.
7. Лукьянова М.І., Разіна Н.А., Абдуліна Т.М. та ін.. Особистісно орієнтований урок: конструювання та діагностика. Харків: Веста: Видавництво “Ранок”, 2007. 176с.
8. Підласий І.П. Правила реалізації принципів навчання в кн. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко 2-е вид., стер. Київ: Знання-Прес, 2006. С.253-263.

Тема 2: Класифікації методів навчання в сучасній дидактиці.

1. Структура й функції методів навчання
2. Функції методів навчання
3. Класифікація сучасних методів навчання

4. Вибір та поєднання методів навчання

Завдання

1. За якими ознаками розкривається сутність методу навчання
2. Які функції виконують методи навчання і в чому їхня сутність
3. Обґрунтуйте основні критерії вибору методів навчання
4. Розкрийте сутність цілісного підходу до вибору і поєднання методів навчання

Література

1. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручн. Київ: Грамота, 2012. 504 с С.189-255.
2. Чайка В. М. Основи дидактики: Тексти лекцій і завдання для самоконтролю. Навч. посіб. – Тернопіль: Астон, 2002. С.109- 157.
3. 5. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-е, перероб., доп. Київ: Академвидав, 2007. С.320-373.
4. 6. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навч. посіб. 5-е вид., доп. і перероб. Київ, 2007.С.267-298.; 339-358
5. 7. Бондар В.І. Дидактика. Київ: Либідь, 2005. С.78-96.
6. 8. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч. посіб. – 3-тє вид.. доопрац. і доп. Київ: Знання, 2008. С.135-148.
7. 9. Зайченко І.В.Педагогіка. Навч. посіб. для студентів вищ. пед. навч. закладів, 2-е вид. Київ, Освіта України; КНТ, 2008. С.158-192.; 183-192.
8. 10. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. посіб. 2-е вид., випр.. і доп. Харків: “ОВС”, 2002. С.311-333.

Тема 3: Урок у початковій школі.

1. Особливості проведення уроку у початковій школі
2. Мета уроку та вибір його типу.
3. Структура уроку відповідно до його типу.
4. Підготовка вчителя до уроку

Завдання

1. Охарактеризуйте особливості проведення уроку у початковій школі
2. Розкрийте взаємозв'язки мети уроку, його типу та структури.
3. Обґрунтуйте шляхи підвищення ефективності уроку.
4. Розкрийте роль факультативів у навчальному процесі

Література

1. Бондар В.І. Дидактика. Київ: Либідь, 2005. С.97-120.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-е, перероб., доп. Київ: Академвидав, 2007. – С.374-405.
3. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навч. посіб. 5-е вид., доп. і перероб. Київ, 2007.

- С.299-338.
4. Зайченко І.В. Педагогіка. Навч. посіб. для студентів вищ. пед. навч. закладів, 2-е вид. Київ, Освіта України; КНТ, 2008. С.207-235.
 5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручн. Київ: Грамота, 2012. 504 с С.256-318.
 6. Настільна книга педагога. Посіб. / Упорядники: Андреева В.М., Григораш В.В. Харків: Вид. група “Основа”, 2006. С.103-201.
 7. Лукьянова М.І., Разіна Н.А., Абдуліна Т.М. та ін.. Особистісно орієнтований урок: конструювання та діагностика. Харків: Веста: Видавництво “Ранок”, 2007. 176с.
 6. Савченко О.Я. Урок в початкових класах. Київ: Освіта, 1993. С.74 - 85.
 7. Корнажевський Ю.А. Аналіз уроку. Харків: Видавництво “Ранок”, 2008. 336с.
 8. Островерхова Н.М. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. Київ: Фірма “ІНКОС”, 2003. – 352с.

Тема 4: Самостійна діяльність учнів у освітньому процесі.

1. Самостійна робота учнів у навчально-вихованому процесі.
2. Самостійна навчальна діяльність молодших школярів: типи і види.
3. Вправи та завдання для самостійної роботи.
4. Самостійна робота учнів початкових класів з книгою.

Завдання

1. Розкрийте сутність понять “самостійна діяльність” і “самостійна робота”?
2. Визначте особливості самостійної роботи охарактеризуйте її основні ознаки.
3. Проаналізуйте типи і види самостійних робіт, вкажіть основи їх класифікації.
4. Охарактеризуйте самостійну діяльність учнів у процесі виконання ними різноманітних видів самостійних робіт.

Література

1. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручн. Київ: Грамота, 2012. 504 с С.222-238; 309-318
2. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. посіб. – 2-е вид., випр.. і доп. Харків: “ОВС”, 2002. С.349-351.
3. Зайченко І.В. Педагогіка. Навч. посіб. для студентів вищ. пед. навч. закладів, 2-е вид. Київ, Освіта України; КНТ, 2008. С.227-235.
4. Коваль Г.П., Іванова Л.І., Суржук Т.Б. Методика читання: Навч. посіб. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 280с.

Тема 5: Контроль, перевірка та оцінювання знань учнів молодших класів

1. Суть контролю за навчально-пізнавальною діяльністю школярів.
2. Функції контролю
3. Види (методи) і форми контролю
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів

Завдання

1. Розкрийте суть понять: перевірка, оцінювання, контроль.
2. Охарактеризуйте сутність основних функцій оцінювання навчальних досягнень учнів
3. Доведіть залежність вибору методів перевірки від мети оцінювання успіхів учнів
4. Охарактеризуйте за основними ознаками рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий

Література

1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти // Освіта України. – 7 лютого, 2001 р.
2. Чайка В. М. Основи дидактики: Тексти лекцій і завдання для самоконтролю: Навч. посіб. для студ. вищих пед. навч. закладів. – Тернопіль: Астон, 2002. – С.200-207
3. Фіцула М. М. Педагогіка: Навч. посіб. для студентів вищ. пед. закладів освіти. – Тернопіль: Навчальна книга “Богдан”, 2008. – С.193-205.
4. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-е, перероб., доп. – К.: Академвидав, 2007. – С.406-414.
5. Бондар В.І. Дидактика. – К.: Либідь, 2005. – С.182-196.
6. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч. посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – С.163-174.
7. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навч. посіб. 5-е вид., доп. і перероб. – К., 2007. – С.359-377.
8. Зайченко І.В. Педагогіка. Навч. посіб. для студентів вищ. пед. навч. закладів, 2-е вид. – К., Освіта України; КНТ, 2008. – С.236-255.
9. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. посіб. – 2-е вид., випр. і доп. – Харків: “ОВС”, 2002. – С.361-382.

4. Опрацювання теми індивідуального навчально-дослідного завдання (проєкту) (ІНДЗ)

Розробити “Навчальний проєкт”

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Теми:

1. Наочність і принцип наочності у навчанні: спільне і відмінне.
2. Доступність і складність: проблеми взаємозв'язку.
3. Слово як домінуючий засіб навчання у початковій школі
4. Основні і другорядні предмети у курсі шкільного навчання: доцільність їх існування.
5. Репродуктивна навчальна діяльність молодших школярів як єдина основа організації процесу навчання у початковій школі.
6. Орієнтація на продуктивну навчальну діяльність молодших школярів в умовах масової школи: доцільність постановки проблеми.
7. Проблема орієнтації на середнього учня в процесі навчання.
8. Поурочне оцінювання як єдина форма оцінки навчальної діяльності школярів.
9. Поточне оцінювання як єдина форма оцінки навчальної діяльності школярів.
- 10.Різноманіття навчальної діяльності і його роль у засвоєнні навчального матеріалу.
- 11.Повторення і повтор у процесі навчання молодших школярів.
- 12.Обов'язковість домашніх завдань у початковій школі як дидактична проблема.
- 13.Нові і старі знання у процесі засвоєння: їх місце і взаємозв'язок.
- 14.Учень в ролі вчителя на уроці.
- 15.Вчитель в ролі спостерігача на уроці.
- 16.Взаємозв'язок активності вчителя і учня на уроці.
- 17.Учень і учнівський колектив у процесі засвоєння знань: проблеми взаємозв'язку.
- 18.Проблема інформаційного голоду на уроці в початковій школі та пропонувані шляхи її розв'язання.
- 19.Темп роботи на уроці в початковій школі як дидактична проблема.
- 20.Дисципліна на уроці в початковій школі як дидактична проблема.
- 21.Емоційність вчителя і формування пізнавального інтересу молодших школярів.
- 22.Правдивість поведінки вчителя і формування ставлення молодших школярів до навчання.
- 23.Шляхи активізації пізнавальної діяльності молодших школярів
- 24.Формування позитивної особистісно орієнтованої мотивації навчання молодших школярів
- 25.Шляхи вдосконалення проблеми оцінювання в навчальному процесі початкової школи
- 26.Контроль і оцінювання як актуальні проблеми сучасної початкової школи

27. Шляхи оптимізації процесу сприймання нового матеріалу молодшими школярами
28. Забезпечення наступності у дошкільній підготовці та навчанні у початковій школі
29. Особливості ігрової діяльності молодших школярів та організація навчального процесу в школі
30. Організаційні особливості навчання шестирічних першокласників у сучасній початковій школі

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ
Шкала оцінювання успішності з навчальної дисципліни

“Дидактика”

Університетська шкала	Національна шкала		Шкала ECTS
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно	FX
1-25			F

A “Відмінно” (90-100 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість їх виконання оцінена балом, близьким до максимального.

B “Дуже добре ” (80-89 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінена балом, близьким до максимального.

C “Добре ” (70-79 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання кожного з них не оцінена максимальним балом, деякі завдання виконані з помилками..

D “Задовільно” (60-69 балів). Теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не мають суттєвого характеру, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою завдань виконані, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.

E “Достатньо” (50-59 балів). Теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, більшість з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінена балом, близьким до мінімального.

FX “Умовно незадовільно” (26-49 балів). Теоретичний курс засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з

них оцінені балом, близьким до мінімального. При додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань.

F “Безумовно незадовільно”(1-25 балів). Теоретичний зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички не сформовані, усі виконані завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до підвищення якості виконання навчальних завдань.

